

سوال

آیا ائمه اقوالی درباره‌ی درمان‌های جایزی که در تعارض با روزه نیستند، دارند؟ به طور مشخص:

- ۱- قرص و کپسول و شربت ۲- اسپری آسم و تنگی نفس ۳- شیاف ۴- تزریق
- سوالی که درباره‌ی اسپری تنگی نفس مطرح است بسیار مهم است به طوری که نزدیک به ۲۰ درصد کودکان از مشکلات تنفسی رنج می‌برند. خواهشمندم این موارد را شرح دهید.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اینجا برخی از اشیای مورد استفاده در مجال پزشکی را ذکر نموده و به بیان مواردی که باعث بطلان روزه می‌شود یا نمی‌شود خواهیم پرداخت. این خلاصه‌ی پژوهش‌های شرعی است که به مجمع فقه اسلامی در برخی دوره‌های آن ارائه شده و خلاصه‌ی آن چنین است:

اولاً: این موارد باعث بطلان روزه نیست:

- ۱- قطره‌ی چشمی، قطره‌ی گوش یا شوینده‌های گوش یا قطره‌ی بینی و اسپری بینی در صورتی که جلوی وارد شدن آن به حلق گرفته شود.
- ۲- قرص‌هایی که برای علاج آنژین صدری و دیگر موارد به صورت زیرزبانی استفاده می‌شود، در صورتی که از بلعیدن آنچه به حلق نفوذ کرده خودداری شود.
- ۳- آنچه وارد واژن می‌شود، مانند شیاف یا شستشو دهنده یا کلپوسکوپی یا انگشت برای معاینه‌ی پزشکی.
- ۴- وارد کردن آندوسکوپ یا آی یودی و مانند آن به رحم.
- ۵- آنچه وارد مجرای ادرار مرد و زن می‌شود، مانند کاتتر (لوله‌ی باریکی که وارد مجرای ادرار می‌کنند) یا سیستوسکوپی (آندوسکوپی داخل مثانه) یا ماده‌ی حاجب اشعه، یا دارو و محلول شستشوی مثانه.
- ۶- خالی کردن داخل دندان، کشیدن دندان، جرم‌گیری دندان، یا استفاده از مسواک و خمیر دندان اگر از بلعیدن آنچه به

حلق رسیده خودداری شود.

۷- آب در دهان زدن و غرغره و اسپری علاج موضعی دهان در صورت خودداری از بلعیدن آنچه به حلق رسیده.

۸- آمپول‌های درمانی پوستی یا عضلانی یا وریدی به استثنای سرم و آمپول تغذیه‌ای.

۹- گاز اکسیژن.

۱۰- گازهای تخدیر (بی‌حسی) در صورتی که به بیمار محلول مغذی (سرم) داده نشود.

۱۱- آنچه از طریق جذب پوستی وارد بدن می‌شود، مانند کرم‌ها و مرهم‌ها و برچسب‌های درمانی حاوی مواد دارویی یا شیمیایی.

۱۲- وارد کردن دستگاه کاتتر به شرایین برای تصویربرداری یا علاج رگ‌های قلبی یا دیگر اعضای بدن.

۱۳- وارد کردن دستگاه درون‌بین از خلال دیواره‌ی شکم برای معاینه‌ی احشا یا انجام عمل جراحی.

۱۴- برداشت نمونه از کبد یا دیگر اعضاء اگر نیازمند زدن سرم نباشد.

۱۵- آندوسکوپی معده در صورتی که بیمار نیاز به دریافت سرم یا مواد دیگری نداشته باشد.

۱۶- وارد کردن دستگاه یا مواد درمانی به مغز یا طناب نخاعی.

۱۷- استفراغ غیر عمد، به خلاف استفراغ عمدی که مبطل روزه است.

ثانیا: شایسته است که پزشک مسلمان به بیمارش توصیه کند تا مواردی را که به تاخیر انداختن آن زیانی ندارد به بعد از افطار محول نماید (تا آنکه احیاناً در صحت روزه‌اش تأثیر نگذارد).